

Tale til sommerafslutning 2015

Velkommen først og fremmest til 9. årgang, der er æresgæster i dag.

Men selvfølgelig også til alle andre elever, til forældre og pårørende og til alle medarbejdere.

Vi starter med sammen at synge midsommersangen. Og koret er samlet i dagens anledning, og har lovet at hjælpe os.

MIDSOMMERSANGEN

- 1. Vi elsker vort land,
når den signede jul
tænder stjernen i træet med glans i hvert øje,
når om våren hver fugl
over mark, under strand
lader stemmen til hilsende triller sig bøje,
vi synger din lov over vej, over gade,
vi kranser dit navn, når vor høst er i lade,
men den skønneste krans
bli'r dog din sankte Hans,
den er bunden af sommerens hjerter så varme, så glade,
men den skønneste krans
bli'r dog din sankte Hans,
den er bunden af sommerens hjerter så varme, så glade.*
- 2. Vi elsker vort land,
men ved midsommer mest,
når hver sky over marken velsignelsen sender,
når af blomster er flest,
og når kvæget i spand,
giver rigeligst gave til flittige hænder,
når ikke vi pløjer og harver og tromler,
når koen sin middag i kløveren gumler,
da går ungdom til dans
på dit bud sankte Hans
ret som føllet og lammet der frit over engen sig tumler,
da går ungdom til dans
på dit bud sankte Hans
ret som føllet og lammet der frit over engen sig tumler.*

3. *Vi elsker vort land
og med sværdet i hånd
skal hver udenvælts fjende beredte os kende,
men mod ufredens ånd
over mark, under strand
vil vi bålet på fædrenes gravhøje tænde,
hver by har sin heks, og hvert sogn sine trolde,
dem vil vi fra livet med glædesblus holde,
vi vil fred her til lands,
sankte Hans, sankte Hans,
den kan vindes, hvor hjerterne aldrig bli'r tvivlende kolde,
vi vil fred her til lands,
sankte Hans, sankte Hans,
den kan vindes, hvor hjerterne aldrig bli'r tvivlende kolde.*

KÆRE 9. ÅRGANG

For et par måneder siden var jeg på forlænget weekend i Barcelona, tilfældigvis samtidig med, at I var på lejrskole. På jeres sidste aften besøgte jeg jer på hotellet. Jeg kom ud på hotellets tagterrasse midt i Barcelona, hvor I alle sammen sad, og jeg kan huske jeg tænkte:

Det her er essensen af, hvad vi mener, når vi i vores værdigrundlag siger: På Kochs Skole står fællesskabet i centrum. 48 unge mennesker, vidt forskellige individer, siddende tæt sammen, glade og smilende. Det var tydeligt, at I hørte sammen og var der for og med hinanden.

Præcis som I sidder nu og stråler, to måneder og nogle veloverståede prøver senere.

Men måske er der alligevel den forskel, at I nu har blandet glæden og smilene op med lidt vemodighed og lidt eftertænksomhed.

Det er 10 gode år på Kochs, der nu er forbi. 10 år fulde af udfordringer, men også af fællesskab og glæde og oplevelsen af sammen at overvinde udfordringerne.

10 års skolegang i trykke rammer, sikkert guidet af rammerne, af hinanden og af jeres lærere.

Og hvad så nu?

Nu skal I til selv at træffe afgørende valg, til selv at tage ansvar. Nu har I ikke længere mor Tora og mor Sofie at læne jer op af.

Skolen skal give jer en masse kundskaber og kompetencer. Der udover, er én af skolens vigtigste opgaver at gøre jer livsduelige, klar til at bruge disse kundskaber og kompetencer til at tage ansvar for at skabe jer det liv, I hver især ønsker, - hvad det så end er.

Jeg læste for nylig om en sygeplejerske, der i mange år havde arbejdet med døende mennesker på et hospice. Hun havde spurgt de døende, om der var noget de fortrød i deres liv.

Der var selvfølgelig mange svar som fx at "jeg fortryder, at jeg ikke har været noget mere sammen med mine børn", "jeg fortryder, at jeg ikke rejste jorden rundt", eller "jeg fortryder, at jeg har arbejdet så meget".

Men det svar, der i lidt forskellige formuleringer, var flest, der havde givet, var:

"Jeg fortryder, at jeg ikke havde modet til at være tro mod mig selv, og det jeg gerne ville i stedet for at bruge så mange kræfter på at leve det liv, jeg troede andre forventede af mig".

Tankevækkende at det centrale ord er MODET.

Det handler ikke om, at man ikke kunne, at man ikke havde tid, kompetencer eller ressourcer til det.

Svarene kredser alle sammen om, at man ikke havde modet til at vælge det liv, man gerne ville leve.

For et par år siden besluttede vi på Kochs Skole at melde os til et projekt, der hedder MOT. MOD på norsk.

Et projekt for 7.-9. klasser, der efterhånden med stor succes har bredt sig til skoler i hele verden, men som endnu ikke er særlig udbredt i Danmark.

Konceptet er startet som et modsvar til mobbekampagner. De vender mobbekampagnerne på hovedet og bygger på ideen om at vi gennem fokus på MOD sammen kan skabe bedre trivsel.

I er den første Kochs-klasse, der forlader skolen med MOT i bagagen.

Der er tre helt centrale værdier som MOT arbejder for at styrke:

Mod til at leve.

Mod til at sige nej

Mod til at vise omsorg

Første gang jeg stødte på MOT, undrede jeg mig lidt over hvorfor det netop var de tre, de havde valgt.

Mod til at leve, gav god mening. Men jeg tænkte, at meget andet kunne være mere oplagt når det drejede sig om mod, end de to sidste, -mod til at sige nej og mod til at vise omsorg.

Men jo mere jeg har læst og hørt om MOT, og efter jeg har talt med vores MOT-instruktører Sandra, Paul og Sofie om, hvad det giver jer, kan jeg se, at også de to sidste er helt centrale for at få mod til at leve det liv, man selv ønsker.

I en tid, hvor vi hele tiden forventer af hinanden, at vi tager JA-hatten på, og er klar til at ville noget, er det netop vigtigt at have fokus på, at det også er OK at sige nej.

For 20 år siden tror jeg, at det at have mod til at leve det liv, man selv ønskede, handlede om at turde sige ja,, at have mod til at bryde ud. Mod til at være anderledes, mod til ikke at følge strømmen.

Sådan er det ikke længere.

Nu er det paradoksalt nok moderne at være speciel.

Man følger strømmen ved fortælle om sit helt specielle liv på Facebook, eller ved at poste et billede på instagram af den tatovering, man har fået. Én helt speciel tatovering.

Man skal stille op i x-faktor og skille sig ud. Det er næsten ligegyldigt om man skiller sig ud ved at være god til at synge, eller ved at være en af de elendige. De bliver nemlig også profileret. Blot der bliver lagt mærke til én som noget særligt, har dét i sig selv været en succes.

Nu er det mainstream at gøre noget særligt. Nu forventes det, at man skiller sig ud.

MOT siger selvfølgelig ikke, at man ikke skal følge sin drøm og gøre noget særligt. Naturligvis skal man stille op i X-faktor eller få lavet en unik tatovering.

Du skal bare huske at spørge, om det er din drøm eller om det er det du tror, andre gerne vil se dig gøre.

I dag kræver det mindst lige så meget mod at sige nej som at sige ja.

Det er ikke modigt at være individualist, det er modigt at erkende, at man er afhængig af andre, at man er en del af et fællesskab.

Det minder mig om scenen fra Monty Pyton filmen Life og Brian, hvor en leder står foran en stor flok mennesker. Han får dem til at råbe: We are all individuals.

De råber alle i kor: We are all individuals; We are all individuals, - indtil én i flokken pludselig rækker hånden op og siger: I'm not.

Fællesskaber består af individer, der hver især er enestående og unikke.

Når man erstatter individer med individualister, der er mest optagede af sig selv, så mister man fællesskabet.

Den tredje værdi i MOT, mod til at vise omsorg, skal netop hjælpe os med, at vi ikke dyrker individualismen men styrker fællesskabet bestående af individer.

Styrker bevidstheden om, at der ikke går noget fra mig, ved at hjælpe dig. Tværtimod.

Jeg ved, at I sammen med Sandra, der har været MOT-instruktør i jeres klasse, har arbejdet med begrebet FLYBENZIN. Et lidt kikset norsk ord, synes jeg, men ideen er god nok, og jeg synes flybenzin er et godt billede på, hvad fællesskabet kan og skal.

Det er det, vi hver især har brug for, for at blive fri for det, der tynger os, det vi har brug for, for at kunne lette.

Vi kan fylde hinandens tanke op med flybenzin og hjælpe hinanden med at lette, hvis vi har mod til at vise omsorg.

Det er den 9. årgang bare rigtig, rigtig gode til, sagde Sandra.

Jeg snakkede med Tora og Sofie, da jeg skulle i gang med at forberede denne tale. De er meget stolte af jer!

De er en helt fantastisk årgang. De er hver især superdygtige, og så er de samtidig rummelige, meget tillidsfulde og meget omsorgsfulde, var noget af det de sagde.

Jeg tror, det var det, jeg kunne fornemme på tagterassen i Barcelona, 48 unge mennesker, der netop ikke var blevet individualister, men var et fællesskab af brogede individer, der ved hvad det vil sige at få flybenzin af hinanden.

Før I skal have jeres afgangsbeviser, vil jeg gerne have at vi sammen synger LINEDANSER

Det er efterhånden blevet en tradition at vi synger den til afslutningen.

Den handler netop om at have mod til at træde ud på linen. Men den handler også om, at fællesskabet hjælper dig med at holde balancen.

At man ganske kvit og frit, som der står i sangen, får givet en balancestang. Balancestangen må være linedanserens flybenzin.

LINEDANSER

1. Kære linedanser, udspændt
ligger foran dig
selve livet
du fik givet
gå nu kun din vej.
Du må turde træde ud
hvor dit liv kun er dit.
Det briste eller bære må
dette ene skridt.
Give fra dig hvad du magter
da ser du
en dag du nåede ud
og danser til himmelens
stjernes kud.

2. Kære linedanser, hop nu
ud ved siden af.
Se dig danse
bare sanser
gøre hvad du kan.
Være én, men én iblandt.
Og mødes så du gror.
Ja vent dig meget fra den kant:
Denne er din jord!
Tro mig når jeg siger til dig
det største
det ser man kun i det små.
Og kigger du opad er himlen blå.

3. Kære linedanser, ser du
livet er et net
øjeblikke
tro blot ikke
dansen kun er let.
Og en dag gør livet ondt
det ved jeg, at det vil.

For livet er et liv på trods
smerten hører til.
Ud af sorgen vokser lykken
og livet i påskens evige fest.
De stærkeste rødder har træer i
blæst.

4. Linedanser – vælg livet
hvilken er din vej?
Følge hjertet
uforfærdet.
Sige ja og nej!
Verden spørger tit hvordan
og alt for lidt hvorfor.
Der er så mange ting man kan
- stå for det DU tror.
Gid du aldrig mister modet
og lader det onde uimodsagt.
Når viljen befries, - da falder magt.

5. Linedanser i det høje
dans vidunderligt!
For det næste
er det bedste:
glæden ubestridt!
Tænk at få balancekunst.
Så helt ufatteligt!
At modtage sin stang og snor
ganske kvit og frit.
Uanset om du nu tror det,
så ved jeg,
at lyset brænder for dig!
Og kigger du op, er der nok en vej

I skal nu ud på linen og finde jeres vej i livet.

Jeg ved at Sofie og Tora, i deres tale til jer på jeres festaften i onsdags, sagde, at I skal gå ud og finde og leve den bedste udgave af jer selv.

Det håber og tror jeg, at I har fået redskaber til gennem fællesskabet på Kochs skole.

Jeg har set jeres afgangsbøger, og kan se at I kommer fra skolen med rigtig gode kundskaber og kompetencer.

Jeg er rigtig glad for at vide, at I derudover forlader skolen med *mod til at leve, mod til at sige nej og mod til at vise omsorg.*

Jeg tror på at det tilsammen kan give jer det nødvendige mod til at være tro mod jer selv og det I gerne vil, i stedet for at bruge kræfter på at leve det liv, I tror andre forventer af jer.

Det er livsduelighed.

Nu skal I have overrakt jeres afgangsbøger.

Traditionen tro vil jeg gerne have jeres lærere og 0. klasse til at hjælpe mig.

OVERRÆKKELSE

Hjertelig tillykke til jer, kære afgangselever.

KOCHS-HURRA

En stor tak til jeres lærerne.

I har en stor del af æren for, at det med jeres egne ord, er en helt fantastisk årgang, I siger farvel til i dag.

Koret vil nu synge GRIB CHANCEN, der også handler om, hvordan man vælger at leve sit liv.

GRIB CHANCEN

Du mærker noget ulme
det rykker i din krop
som efter lang tids vinter
isen der smelter – alt skyder op

Var i en lang lang dvale
& lukked' alting af
du dæmped' dine drømme
angst for at lide flere nederlag

Omkvæd:
:det' bare grib
chancen når der er der
La' være at vend' dig bort
Der' ingen der kan leve uden
smerte
Så åbn dit hjerte og mærk at det
slår :

Det er så let at gemme sig
det er så let at sige nej

Tak til koret.

Vi skal også sige farvel til nogle andre.

Der er nogle elever, der flytter skole, tager på efterskole el. lign.

Tak for den tid I har været på skolen.

Jeg håber også, I har fået en masse med jer fra Kochs Skole, ikke
mindst modet til at tro på jer selv og på fællesskabet.

Held og lykke til jer også.

Når vi har sunget den sidste sang vil der være en reception for 9.
årgang, deres forældre og lærere i 10. classes fællesrum.

Til allersidst vil jeg gerne sige rigtig mange tak for hjælpen i dag
til 8. klasse for hjælp m receptionen, koret og Birgitte for
musikken og til Holger og pedellerne der har stillet op.

Jeg håber I alle sammen vil hjælpe os med at rydde op, tage
jeres sange med jer.

der er så mange mennesker
som går ad den samme, snorlige vej

Du har en hovedrolle
kun du kan spille den
når livets film så ender
kommer den aldrig op igen

Omkvæd:
:så' bare grib
chancen når der er der
La' være at vend' dig bort
Der' ingen der kan leve uden
smerte
Så åbn dit hjerte og mærk at det
slår :

Åben dit hjerte . Åben dit hjerte ...
Åbn dit hjerte og mærk at det slår

Tusind tak for i år til jer alle. Børn, medarbejdere og forældre.
De bedste tanker til jer, der skal videre. Jeg håber vi ses til
skolefesten.

Og til alle I andre: på gensyn 11. august.

Nu vil vi slutte med det ultimative FLYBENZIN, der kan få Kochs
Skole til at lette. Vi skal sammen synge ALLE BØRN HAR RET.

Rigtig god sommer

ALLE BØRN HAR RET

*Alle børn har ret
til at vokse op i fred
Alle børn har ret
til et liv i kærlighed
Kunne bo hos sin familie
et sted der er trygt og rart
Alle børn har ret
til at få den bedste start*

*For os kan verden ikke bare glemme
vi er børn og vi har hver vores egen
stemme
Alle børn har ret
til at få den bedste start
Alle børn har ret
til at få den bedste start*

*Alle børn har ret
til at ha' det lige godt
Alle børn har ret*

*til at få del i stort og småt
Intet barn behøver at sulte
intet barn skal stå for skud
Alle børn har ret
til at se forskellige ud*

*For os kan verden ikke bare glemme
....*

*Alle børn har ret
til at lære om vor jord
Alle børn har ret
til at høre hvad andre tror
Om mennesker i andre lande
og vide hvad som sker
Alle børn har ret
til at lære endnu mer'*

*For os kan verden ikke bare glemme
....*

-/Lisbeth